

ДІЛО

Виходить щодня раніше крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 18, 2. етаж.
Конт. нощ. наклад 26.725.
Адреса тел. „Діло—Львів“.

Число телефонів 261

Рукописи надсилають по вартості.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно	3.00
квартально	10.—
піврічно	20.—
річно	40.—

у Львові (без доставки):

місячно	3.—
квартально	9.—
піврічно	18.—
річно	36.—

в Польщі:

місячно	27.—
річно	40.—

За зміну адреси платити ся 50 с.

Ціна в грошах:

Сторінка щотижня, двомісячкова 60, а шестимісячна 100, а річна 180 с. в редакційній часті І К. Поділоківська части І К. Миколайовича сторінка І К. Миколайовича сторінка І К. Статі оголошені за окремою угодою.

Одні праці редакції заготовлено у Львові 12 с. на кредитній 14 с.

Видав: Видавниче Спільня „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Пашкевич.

ВІДОМАЄННЯ Ц. І К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 5. жовтня.

Не було більших воєнних дій.

ВІДОМАЄННЯ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 5. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ

Фронт кн. Рупрехта: Дуже тяжку битву вважали й війська четвертої армії мають за собою; дано їй раду.

Від раннього ранка до ночі тривали змагання, які нількакратно на ново починали ся наступами Англіїців в околиці на північний схід Лангемарк до області на південь від шляху Менен-Бері (15 км.). Безустанно маси артилерії в найбільшій владженні людей і гармат діяли в терені, на котрім розгрівали ся боротьби піхоти, збитачні ся то в сю, то в ту сторону. Огнівими битвами Poelkappelle, вагороди пожежені три кілометри на захід від Passchendele, востаннє на схід і на південний схід від Zonnebeke, кусні ліса на захід від Bosclee і село Oneluvet; поза ту лінію удало ся вирвати не-врятаєли вдерти ся проїнаючи, але під обухом наших протинасунів не міг там удержати ся, хоча впроваджував в бій до вечера шораз носили.

Зиск Англіїців огранічаєть ся отже до поєса одного до півтора кілометра від Poelkappelle востаннє Zonnebeke, вдовж дороги, що веде звідси до Bosclee. Те останнє село, як також Oneluvet, за яке ведено горячі боротьби, є в шлоста в наших руках. Криваві втрати англіїських дивізій—в самім тільки раннінім наступі брали участь найменше одинацять—після згідних звітів були дуже діємаючи.

Добре свідчанствє усіх наших радів оружа вказало і той великий наступ Англіїців перед шлю, яка сям разом була вчеркнена не вузко, як скажуть, але дуже далеко. Геройства німецьких війск у Фляндрії годі переписувати.

Група війск німецького наступника престолу: На східнім березі Мози вивалили Французи везером новий сильний наступ, дванадцятий в черги в протягу трьох днів, на північній стоці горба 344 на схід від Samogruh.

Протягом дня нагальний огонь, перед вивуженєм побільшений до ураганного огня, при готовні приступ французських сил, які наші вивербані в боротьбі Віртенберці майже всюди відперли. В деяких місцях були потрібні протинаступи, які дали нам багато бривців.

На східнім терені не було значнійших боєвих дій.

Фронт Македонський: В кітловині Монастира і в дужі Черни боєва діяльність була більше оживлена як в останніх днях.

Напа жде на відповідь антанту.

РОТТЕРДАМ (Ткб.) „Nieuws Rotterdamseche Courant“ доносить, що довідуєть ся з Риму, що нараз в самій річі жертвуван антантою своє пореданічє і жде на відповідь антанту.

Краввий Виділ.

КРАКІВ. (Ткб.) Тутешні дивізії оповідають, що Краввий Виділ дня 18 с. м. перенєсе свою діяльність з Кракова до Львова.

Всіх писемь, вонани і просьби належить від 8 с. м. в відіжком найпильніших справ відіслувати до „Бюро Краввого Виділу у Львові“, а від 17 с. м. до „Краввого Виділу у Львові“.

Львів, 5. жовтня 1917.

Від часу до часу виринає все на ново справа реституованя ради м. Львова. Тепер знов підносять се домаганє краківський „Сzas“ з приводу сподіваного жеренсення осідку намісника до Львова. Вказавши, що теперішня управа міста не може собі дати ради та що для порядної господарки кміче є потрібна міська рада, „Сzas“ пише:

„Перех поворотом намісництва до Львова — а сей поворот є ще перед зимою певний — кміче западе рішенє що до приверненя автономії у Львові. Осідок намісника трудно подумати в місті, яке отає в стані „ex lex“. Можливість приверненя автономії міста через реституованє розв'язанї міської ради, як се було в інших містах, існує, бо більшість членів ради постійно перебуває у Львові. Нові вибори є тепер неможливі, а шукаєть ся способів, як творенє якогось переходного періоду або повשרенє компетенції прибічної Ради, на уздоривно би відносно, бо способи не переведуть санції“.

До сього домаганя „Сzas у“, інспірованого очевидно з кругів розв'язаної ради м. Львова, перше всего треба вважати, що коли ходити о господарку міста, то санції сеї господарки кміча найменше треба сподівати ся від розв'язаної ради. Се ж завадло відома річ, що в радї м. Львова від довгого ряду літ господаруєть ся так, як коли б місто було — не скажемо: приватною власністю, бо властитель дуже добре даєє про свою носілість але якоюсь арендою партій, які панували в радї, арендою, яку треба як найбильше вислати, не дбаючи про завтра. Лихий фінансовий стан міста є загальною відомістю, а скільки гроша викнула рада за останні десятилітє тільки на устроюванє ріжних польських парад, з яких не буде населеню міста ні якої користі, щоб тільки заманифестувати польський характер міста! Населенє міста без ріжної народности й віроєконданя не від нині домагаєть ся виборчої реформи до ради, але рада на те домаганє була глуха, бо й англіїйське господарюєть в тіснім кружку тих, що на основі теперішнього виборчого права є панани в радї. І коли зі становища господарських інтересів міста є потрібна яка реформа, то перше всего виборча реформа до ради.

Та в домаганю реституованя ради грають роллю не економічні інтереси (вони є тільки покринкою), а інтереси політичні панів, які вчерд розв'язанєм творили раду, тої групи ріжних партійних відітків, яких єдинаю одна ідея: ненависть до всего українського і змаганє ставити розвиткови українського елементу в столиці кедішньої галицько-володимирської держави як найбильші перешкоди. Вони хотіли би відискати „автономію“ (до речі: учені панове з „Сzas у“ повинні би знати, що Львів не має автономії, тільки самоуправу), щоб від теперішню пору як найбогосійше кричати про „польське місто Львів“, носликаючи ся на свій репрезентацийний авторитет.

Що правде, теперішня прибічна рада, в якій знайшло ся місце всего для трьох Українців, коли українське населенє міста Львова вкисить що найменше четвертину загально мешканців, не є ніяким висловом національної справедливости. Але в ній все таки боєда є тих трьох Українців, — се одно; а друге, — що вони не має репрезентацийного авторитету. За те в реалітій радї не було ні одного Українця і діти не буде, доки в радї панувати-ме до теперішню україножеряв спілька, доки не буде переведена демокритична виборча реформа, якою сей стам змінить ся. Тому Полякам так ходити о приверненє „автономії“ Львова.

Коли ми домагали ся тут у Львові наших прав, Поляки замчали відіждали нас до Києва. Та в Київї при єстанних виборех до міської ради на загальноє число 120 здобули Українці 26 місць, — мило того, що проти них ішов бляок всіх не українських елементів міста, — і творять тепер що-до чисельности другу в черги групу в міській радї. Тепер вера зайнати, коли буде

переведена така виборча реформа до міської ради у Львові, щоб український елемент мав змогу післати туди своїх заступників.

В кожнім разі проти реституованя україножерної ради м. Львова мусимо як найрішучіше впропестувати. А центральне вправительство нехай прийме до відомости, що

кого обовязком є прочистити дорогу до संबідного розвитку українського народу в Австрії, — бо з вини попередних вправительств Польши розросли ся в Східній Галичинї так, що хотіли би сей співковичий український край зробити Польщею. Се прочищуванє повинно йти в усьх областях, також в публично-вправній життю м. Львова. Належить воню до тих реальних гадітій осягненя нами національно-територіяльної автономії, які ми мусимо дати, коли маємо свою політикую стверджувати перед світом, що сподіваємо ся ліпшої будучности в сій державі.

Відкликаєть засіданє.

Львів, 5. жовтня 1917.

Як довідуємо ся, вчєршє засіданє прибічної Ради Централї для відбудови краю, яке було скликанє на завтра 6 с. м., відкликано. Новий речєвєць як плєнарного засіданя Ради так і засіданя секції буде поданий в свій час до відомо.

До сеї відомости додаємо, що власне проти завітрішнього пленарного засіданя прибічної Ради Централї звертає ся вчєршний протєст зібраних у Львові українських членів Ради, які стоять на тім, що таке засіданє повинно відбути ся не швидше, аж буде їм уможливлений поворот до Ради через славненє домагань, вставлєних ними перед сєсією з Ради.

В справі завітрішнього засіданя Ради інтервеніюєля у президента міністрія президія У/П.

Конференції в Ватикані.

АМСТЕРДАМ (Ткб.) „Nieuws van den Dag“ доносить з Риму, що в конференціях, які відбули ся минушого тижня в Ватикані під проводом папи над коложепєм вивשרєним мирвою нотою осєрєдних держав взяли участь: кардинал о. Гаспарі, монахійський нушій о. Фрїрїт, кардинал о. Скапінєлі і кардинал о. Мєрдєль Валь та секретар Гаспарого о. Тедєші. Мож вєєннєти, що апостольська стєлїця бажає провадити дальше діло мира.

Преса про промову Черніна.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Промова міністра гр. Черніна стрїнує ся в тутєшній прєсі з прихильним прийєтєм. Уважють її важкою заявою Австро-Угорщини в мирєвїл хуєї.

З судової і фінансової комісії.

Справа єпїки над молодіжню.

ВІДЕНЬ (Ткб.) В судовій комісії вєлє ся нині дальша розправа над законом про оліку над молодіжню. Міністр справедливости Шєвєр вказав, що вредложеє є пильнє і загально укочинають ся о нього, бо закон про принусєвє вкочванє є міжком перестарілий.

Застрашанючий вріст занєдбаня молодіжє внаслідок війни вимагає дієл. Парлямент може його доконати молагоджуючи як найкорше закон.

Фінансова комісія прийняла вєєсєнє прєвєбір підкомїсії в 12 членів, яка має спїадієлючи в вправительствєм, вриготовити закєту в справі кодатку від майна.

Південно-славянський клуб в оповиці.

ВІДЕНЬ (ТКБ) „Parlamentarische Korr.“ доносить: Південно-славянський клуб ухвалив господарити проти бюджетової провінції, а у всіх інших справах зайняти оповиціне становище. П. Коромець і Лягінія дістали запрошене до президента міністрів на 9. с. м.

Просьби о звільненя в війска.

ВІДЕНЬ. Пресова квартира. В останних часах розійшла ся чутка, що на приказ цесаря просьби о звільненя в війсковій службі поладжуют ся тільки на інтерпелляції послів. Наслідком того послі просто засипані такими просьбами. Звертаєть ся увагу, що та чутка є очевидно безпідставна. Рішуючі круги в уадіюваню звільненя керують ся виключно обовязуючими приписами.

Не вільно купувати бульби.

ВІДЕНЬ. (ТКБ.) Проживний уряд повідомляє: В протиставленю до відмінних вісток і чуток звертаєть ся знов увагу на те, що купованя консументами бульби в малих скількоствех від продуцентів, як передтим так і далше строго заборонене. Хто отже пробує для свого господарства добути бульбу в т. зв. торговлі „в торбах“, наражуєть ся на небезпесу кари і конфіскації закупуєної бульби. Правительство не думає дозволити викупу бульби, деки не буде забезпеченій контингент 20 мільонів метр. сотнарів на потреби війска і цивільного населеня. Добути такого контингенту опівнять ся хіба через таку покутну торговлю бульбою. Якби на те дано дозвід, то наслідком було би, що ті, котрі можуть по лихварських цінах дістати бульби понад дійсну потребу, вкоротили би діймаючо загаль в набуваню поживи.

Українці у превидентата міністрів.

Відень, 24. вересня 1917.

В медію 23. вересня явила ся в превидентата міністрів на його запрошеня делегація УПР, зложена в заступника голову д. р. Петоушевчя і послів д. р. Евг. Левичького і д. р. Дістрианського. Превидент міністрів заповів делегації свою промову, якою має отворити сесію сесію.

Делегація представила мередовсім сумне економічне положеня, в яке попала Східна Галичина наслідком війни, і домагала ся особливого спиненя ревізій, які в цілм краю, а особливо в тепер відвисканій часті від Станиславова до Тернополя є для населеня невиносимим татарем.

Під політичним оглядом домагала ся делегація основної зміни пануючої системи, аказуючи на переслідуваня української мови і відданя адміністрації в руки елементів ворожих українському народови. Проф. д. р. Дістрианський аказав зокрема на сумній стані шкільництва.

Превидент міністрів заповнив делегацію, що теперішнє правительство відносить ся прихильно до українського народу і дає сьому вислів покликанем визначного українського вченого проф. Горбачевського до Ради корони. Предложеної бажаня й жалоби обіцяв превидент міністрів основно розслідити.

(Сей комунікат пресового бюро У. П. Р. дістали ми аж нині, 5. жовтня, отже 12 ого дня по виданю його. Почтова ставиція на коверті має дату 26. вересня. — Ред.)

Ув'язнений Корнілов.

Льованна, 2. Жовтня 1917.

„Рейт Јоурнал“ доносить з Петрограду: Генерал Корнілов прибув до Петрограду. Його відставлено до петропавлявської кріпости. З генералом Корніловим поміщено там 18 генералів з фронту. Военний суд, який має судити Корнілова і його товаришів, абереть ся в колдовній жовтня.

Оберучев і Українці

Відень, 3. Жовтня 1917.

(Ф. Н.) „День“ в 15. н. ст. вересня в телеграмі з Києва повідомляє:

На засіданю Малої Ради при обговорюваню питаня про сильну власть в краю Винниченко підніс ряд закидів проти начальника київського воєнного округу Оберучева, аказуючи, що спільна праця Генерального Секретаріату неможлива в причини виявлюваного Оберучевом несприятельного відношеня до Українців.

ми повинні його прийняти, коли признаємо правительство, і відкинути, коли не признаємо. В останній випадку — боротьба, для якої Україна, на думку Любимського, має досить сил і може побити. Висновок бесідника і суть пропонованої ним резолюції такі: в цілости відкинути інструкцію й вийзяти правительство, що ми його не признаємо та остерігти маневр правительства перед дальшими ганьблячими нападами на українські праця.

З великою яромовою при напруженій увазі аудиторії виступав Винниченко, який наперед складає отсю заяву:

„Я постійно був сам для себе виступити зі складу Генерального Секретаріату, незалежно від прийняти чи неприняти інструкції, тому говорю як член Центральної Ради і с.д. фракції. Буду говорити зовсім отверто, не боючись нападів ні з ліва, ні з права, ні з якої-би то не було сторони“.

Інструкція, говорять бесідник, гідний ножа долая клаптик манери, кидать ся творчість. Перше вражінє делегатам від інструкції — ганьба, обман. Перша конференція делегатів мала бурливий характер. Та дальше делегатам Секретаріату зважили всі обставини, виходячи з інтересів краю і революції, й прийняли до мншого настрою. Наряди делегатам і комисарам українських губерній показали, що треба зяти те, чого добились в даний момент. Бесідник зовсім годить ся з критикою інструкції, та не про се треба говорити. Треба говорити про те, що робити? Підсумовуючи відношеня членів Ради до інструкції, В. Винниченко, виступаючи те, що сказав на Малій Раді, вважує три напрямки: відкинути, зігнурувати і прийняти. Подрібний аналіз доказів перших двох напрямів і критичні їх відомії із мови бесідника на Малій Раді, посвяченя значна частина його промови. Депо подрібнійше на сей раз вупняєть ся В. Винниченко на можливих наслідках пропонованого розриву. На Україні безумовно назріває контрреволюція. Про се говорять усіх при київських виборах чорної сотні і настроїв в Одесі. Відкинувши інструкцію, ми віримо в не-українською демократією, а без її підтримки нам труднійше буде справити ся з контрреволюцією. В результаті: розрив з не-Українцями, розкі нашой у

Мир після шобіди.

Нам помирити ся Англія.

ЛОНДОН (Райтер). Міністер Черчилль у виголоженій промові сказав: Наші думки присвячені заповідям рішачючих шобід. Всі бажаня мира на землі, та не пора тепер говорити про мир, бо находимо ся в найповажнійшій фазі війни. Наші весні кіли тверезі та ми ще їх не відійсмили, мідитаризм пруський же не знеможний. Було би страшною ошибкою заключати мир, деки будуть досягнені наші цілі.

Хоч як страшно дальше ведене війни, не вагаємо ся що до вибору наших доріг. Намі припаси пожив тепер є більші, як на початку війни, наша продукція зросла, наші війска в слідуючій році, коли би, борони Боже, в них ще тривала, будуть ліпше зоружені, ніж коли-небудь. Ми повні віри, але й Німці мають такуж віру і роблять розвучливі зусилля і то не без причини, бо знають, що Англія є головним чинником війни та що наша сила є незламима і все зростає.

Задля внесеня воєнної цензури.

З конституційної комісії Палати послів.

Відень, 4. Жовтня 1917.

На нижнішнім засіданю конституційної комісії ухвалено отсе внесенє пп. Пітона, Редліха, Гуммера, Нейтфля і Дашанського:

Розвизанє уряду воєнного надворю не може спинити Палати від осуду його протиконституційної основи та спричинної там злочасної діяльності.

Однак Палата послів не може також призмати конституційним ніякого уладженя, в якім повішані недопустимим способом компетенції органу сп і д. н. о. правительства або військового органу в функціях австрійської власти, і не дозволяє на урядованє такої комісії, установленної правительством, що до якої не вияснено достаточного конституційна відвчальність австрійського ресертового міністра. Палата послів домагаєть ся, щоби міністерська комісія не мала урядового характеру ні виконуючої власти та щоби її діяльність була обмежена до уможавлюваня зносин між ріжними властями, коли одночасно на зовні будуть виступати в урядованю законно організовані власти.

Описля ухвалено ще отсі резолюції:

резолюцію поставлену послом Ванеком, якою зносить ся кваліфікація: „політично підозрливий“ і „політично невідпозрливий“;

резолюцію посла Редліха в справі дозведу на привіз часописів з неутральной і неприятельської заграїни;

Серпнева сесія У. Ц. Ради.

Дебата над інструкцією російського правительства для Українського Генерального Секретаріату.

Мала Рада.

Засіданє 20 н. с. ст. серпня.

Донне засіданє тягнуло ся від 12^{1/2}—3 год. по вел.

Почала ся дискусія над справезданем Генерального Секретаріату, вислуханя 19. н. ст. серпня.

На початку засіданя генеральний секретар Рафес доповнив вчорашній реферат В. Винниченка характеристикою політичного моменту, в якім виявила ся інструкція. Відомошенє сил за час, який ділять інструкцію від приказу міністра до Києва, закінчило ся. Делегати прийшли ся тепер відстоювати саму ідею угоди. Та у правителства все таки замітне шире бажанє зберігти в силі угоду. Члени делегації глибоко переконані в тім, що в даний момент і від даного правительства більше, чим воно дадо, одержати не можна. Коли має рацію Церетелі, що революція перейшла від офензивы до обороны, то окубавіювана інструкція се максимум, можливого в теперішній момент.

Львівський (націон.-револ. партія) каже, що приймте „сеге неграмотного писаня“ чи відсидка його назад буде явти принципіальне значінє, бо покаже принципіальне становище Центральної Ради. В такий бжевий день членам Ради треба або показати свою солідарність, або виявити, що в Раді є миши, які втикають із ко рабля, коли він горить. Та все ж таки бесідник виступ, що ідея угоди буде майдеана. Переходячи до інструкції, Любимський, який стоїть на точній погляду установленя державного устрою же перед Установчим Зборами, а які він не вірить, проноує її відкинути. Сей документ далекий і від українських ідеалів і від клмчів, які проголосили російська революція. Се крок в протв, в яку, на думку бесідника, бажать викинути Українців представників „братного“ народу. Кожен се простий розпорядок правительства, то

країнської демократії, сварки і, бути може, ризика, — і про організаційну роботу не може бути й мови. Говорять про візанє народу до рішучої боротьби. Забувають однак про военний стан. Нам не жадний прорив фронту і полова Німців. Зупинити ся тільки на організаційній роботі при розриві нам не власть ся. Наш розрив народів мави зрозуміють ко своїому, переходячи від слова до чину, а розвою їх чину ми предвидіти не можемо. Тому треба виходити з розуму, а не з чуця. Я — говорять бесідник, передбачую настроїв на випадок вікинненя інструкції: не буде Центральної Ради, а буде нелегальна організація. Зачнеть ся упадок, апатія. Не можна дозволити себе спровокувати. Коли дозволили зробити так, то наші вороги будуть тільки затирати руки з задоволеня. Порівнанє в Фінляндію не говорить нічого, бо ми по своїому політичному розвою не стоїмо на рівні з Фінляндією. Пять губерній не можинні страхати нас. Так не останеть ся, коли ми віримо в свої сили і революцію. Не клаятки наперу дають право. Се тільки таксція взаємного відношеня сил, яка зинить ся при мншій відношеню. Крім того треба сказати шире, що чотири вдривані губерній не підняли рішучо свого голосу. Формально отже мали право відрізати їх. Треба зяти нять — і здобувати дальше. Коли віднесемо інструкцію, то скажуть: Українці ще не досорили до політичної власти. Я, кічнє В. Винниченко, — оптиміст і вірю, що Центральної Рада не допустить зробити ся се.

Задлужний (вос. с. р.) виступає проти заяви про „велькодержавний руський народ“ — і доказує, що на завойованя революцій треба дивити ся не тільки в національній, але і в соціальної точки погляду. Бесідник проноує прийняти інструкцію.

Шраг (укр. с. р.) у своїй мові поемізує в Винниченком і вносить відкинути в тій чи иншій формі інструкцію, яка не тільки не дає нічого, але навіть багато відбирає. Бесідник заявляє, що нелегальний шлях, який В. Винниченко відкидає, с. р. не страше і вони готові йти ним шляхом у слід за більшістю української демократії.

Вечірне засіданє відкриваєть ся коло 9

внесені пос. Райнега, яким зважається на пр-вительство, щоби подало конституційній комісії нові дані про інтернованих і конфізованих австрійських громадян від початку війни.

Голова комісії заваляє, що правильні засіда на конституційної комісії зависимі від політичного положення, бо її наради тільки тоді можуть бути успішні, коли наступить порозуміння між воюючими партіями.

Погодять ся.

Львів, 5 жовтня 1917.

На основі донесень віденських дневників, що сюди наспіли, треба вважати парламентарне положення багато кориснішим для правитель-ства. Поправили ся воно завдяки надії приєдна-вля Польків для бюджетної більшості. Парла-ментарна комісія польського кола узяла ряд "красивих колючостей", що мають бути предла-жені президентом міністрів на нинішній кон-ференції, яку він відбуде в відпоручниках кола.

Росія збираєть ся продати Сибір?

СТОКГОЛЬМ (Пр. тел.) "Русское Слово" доносить: Міністер публичних робіт на одних зборах у Москві сказав, що фінансове поло-ження в Росії, головни наслідком апровізаційної кризи, яка навіть армії грозить голодом, є дуже сумне, що російське правительство числить ся з продажою Сибірі одній державі. Через се Росія втратить свій шпихлір і одинокий ратунок, який миг по війні обереть її перед повною за-лежністю від заграниччя.

Шкільництво на Україні.

Відень, 3 жовтня 1917.

Київська українська гімназія в пам'ять Діачів Кирило-Методієвського Брацтва 1848 року. "Новое Время" з дня 2. н. ст. вересня повідо-ляє: Тимчасове Правительство постановило відкрити для спільного навчання дітей обох полів дві гімназії: одну у Києві під іменем: "Київська українська гімназія в пам'ять діачів Кирило-Методієвського Брацтва 1848 року"; другу в містечкові, яку вкаже куратор київ-ського наукового округу у порозуміння з міс-цевими громадянськими діачами.

Українські державні гімназії в Києві. "Кієв-ская Мысль" з дня 12 н. ст. вересня містить отсю оловістку українською мовою: У Києві з початку шкільного року відкривають ся III

українські урядові повноправні мішані гімназії, II-а в складі I-VIII кл. а III-а на Почерську в складі перших кл. Прохання приймають ся в Педагогічному Музеї (Володимирська 57) в Ге-неральному Секретаріаті народньої освіти щод-ня, окрім свят, від 12-2.

Українська Педагогічна Академія в Києві. — Українізація Київського Фреблієвського Інституту. "Утро Россіи" з дня 6. н. ст. вересня у телегра-мі з Києва повідомляє: Українці підняли пита-ня про Українську Педагогічну Академію у Ки-єві. Піднято також питання про певну україніза-цію Київського Фреблієвського Інституту.

Український народний університет в Києві. "Утро Россіи" з дня 2. н. ст. вересня у теле-грамі з Києва повідомляє: На основі реферату Генерального Секретаріату Рада асигнувала 25 000 крб. на утворення українського народ-ного університету.

Український комісар для справ шкільництва для Кубанщини. П. Т. А. у телеграмі з Тиф-лісу повідомляє: Кавказький науковий округ одержав від Української Центральної Ради по-відомлення про се, що для Кубанської Области Рада установила комісаря для шкільних справ. ●. н.

НОВИНКИ.

Львів, 5 жовтня 1917.

— Пленарне засідання Української Парламентар-ної Репрезентації буде відторок 9. с. м. в 9 год. рано. Предметом нарад важні справи, тому про-симо всіх членів конче прийти. — Превидія У. П. Р.

— "Военна опіка" у відбитих повітах. Нам до-носить: За часів російської окупації засновано в Устечку над Дністром при помочи російських воєнних властей закоронку для українських ді-тей, в якій приміщено 46 сиріт. Управу захоронки придбала ще тоді для дітвори потрібні припаси поживи, між иншим значну скількість муки. Про се дізнав ся залізничний староста і велів скофікувати 18 міхів муки оставляючи закоронці тільки 4 міхи, і позбавляючи дітору біля фронту, де так трудно за поживу, остан-ніх конечник припасів. За те на удержан 46 дітей виплатив за місяць вересень 50 К. (сло-вами: п'ятдесят К), коли намісництво визна-чує на кожду сироту денно по 1 К. 50 с. За-коронці грозить розважис. В подібнім поло-женню знаходять ся українська закоронка в Бу-чачі, заснована теж перед відбитем міста ав-стро угорськими військами.

— Соломенне рішення. До управл. в. податкових урядів в Східній Галичині вислано ще 1916 р. га-лицьке намісництво отсе писмо: "Президія у-країнського парламентарного з'єдну висла до міністерства скарбу ажалене в привоуду, що в деяких податкових урядах Східної Галичини не-ма орієнтаційних написів в українській мові. Президія красвої дирекції скарбу зяряджує от-сим, щоби, о скільки дійсно орієнтаційні написи були би змінені на некотрих української мови, податковий уряд безприводочно привернув від явником оглядом стан, який існував перед ви-бухом війни. При тім запряичаєть ся, що по-міщені українських написів має уряд доверши-ти власними силами, отже не спричиняюча скар-бови яких небудь видатків. Діллер в р. Бугня в. р." Одни в замітнійшій т. на. галицької поль-ських розпорядків, се писмо на. Діллера і Бу-гня. Прикажують оба управителі скарбової красвої власті, притворюючи ся справедливими "супроти обох народностей краю" адміністраторами, щоби, о скільки в дійм податковий уряд зміняє у во-єнні часі написи, поміщені нові орієнтаційні таблиці і пригнєрено під тим оглядом став-ля передвоєнного часу. А що перед війною від-майже українських написів не було, тож і ні-чого було змінювати орієнтаційних польських таблиць, які лишили ся теper такі самі поль-ські як і перед війною, і злишно авсім по-вертати "давній стан", незмінений в нічмі. В той смісї — впрочім авсім дотавно — полаг-аємо "zale tuzkie". Де були перед війною такі-ж польські написи, там вони на основі намі-сницького письма] повинні отати ся. А о скільки би деннебудь вінимково перед війно-кбуди побіч польських написів і українські, які в часі війни усунено — то відкликаєть ся у-правлє до ласкової доброзичливости податково-го уряду, який "власними силами" (пропаганда аме-торського різбарства?) має помістити украї-нські написи без коштів для скарбу. Як се має стати ся — хто зуміє відгадати?

— Іспити зрілості в учительській семінарії жер-ед п. к. Іспитовою комісією в українському і польському викладавстві мовою в Празі зачуть-ся 8. с. м. Зголошення до іспитів зрілості, а те-кож до річних іспитів в виводивих курсів (ре-кі, клас) с. к. учительської семінарії приймає Іспитова комісія Praha JJ. Trubitzka 22. (Подр-іжні поясненія може подати також В. Вітєнський Praha Nusle 583).

— Прощє до військових властей. Пишуть на-м Отсе вже третій раз розписано в окоуї пере-миської військової команди містачію війни і ви-значено її в Черняхх коло Городка на неділю. З того привоуду не можуть в ній вата участі

го: веч. До голосу записано 70 бесідників, з яких авсім говорити тільки 5.

Золотаров (бундовець) в імені рос-ійських соц. дем. і Бузю виступає в обороні інструкції. Правда, вона далеко не відповідає тим домаганням, які були підняті в статуті. В інструкції нема позитивного відношення до у-країнської демократії. Ціла інструкція проник-нута недовіром до органів революційної демо-кратії і в ній можна знайти обичну поживу для критики. Та треба рахувати ся зі змінення відношення сил у краю. Тому інструкцію слід прийняти. Не можна підганяти революціє різ-кими революціями з ліва, бо се буде товчком у невідоме. Не можна рвати революційний фронт демократії. Можна вважати, що прави-тельство робить козибки, робить кроки, які не заслугоють на одобрєня, одначе обвинувачу-вати Тимчасове Правительство у контр-револю-ційности ще не можна.

Далше бесідник докажує, що з точки по-гляду цілого ходу російської революції тепе-рішня інструкція все таки є невбєдою, бо в ній містять ся означене затвердження ідеї органу красвої власті. Реальна політика вимагає, що-би інструкцію використати як основу для даль-ших завойовань. Теперішня хвиля невдатна для бою. Наближають ся вибори до конституанти. На черзі — величезний процес, величезні зав-дання. Інструкція дає певну змогу працювати в потрібнім напрямі. Усі наші надії — говорять Золотаров на закінченє своєї великої промо-ди — на нашу єдність. Треба поперед усього думати про інтерес єдності усєй революційної демократії і з тієї точки погляду інструкції не-можна відкидати, а треба прийняти її. (Одлески частини вібрані).

Свідченик М а т у о к із Холмици (безпарт.) піддає різкій критиці становище Тимчасового Правительства у справі українського питання. Не-давно Тимчасове Правительство боронило арми-шу самозванченя народів, мучи воно прилу-чуло цілу Холмицину до Польщі.

рить: Я не чув ні одного бесідника, який о-добрив би інструкцію. Всі її різко критикують, всі говорять, що воно ні до чого, але всі до-дають: "А ви все таки прийміть її" (шумні о-плески). Се пригадує мені 1915 рік, коли ми у-ступали назад, але вперто твердили: "Ми побі-джуємо!" З угодн 16 липня за один місяць лишили ся одні дрібки. Де ж гарантія, що за місяць і сих дрібок в нас не підберуть? Як можна довірати тим, хто вже раз не додержав своєїго слова?

А. Шульгин (соц. федер., секретар між-національних справ) виступає з великою про-мовою. Від рішення нинішнього питання, — гово-рять бесідник, — залежить доля нашої автоно-мії, доля України й доля усєй української рево-люції. Тут вносимі виповісти правительству вій-ни, війну без оружя, війну нишу — не давати грошей, хліба, жовтірів і т. п. Але ми знаємо, що коли зачємо остру боротьбу, то фронт вдрігнєть ся, буде новий прозив, і доля України буде повторенєм долі Польщі. Про війну й о-стру боротьбу нема що й говорити. Треба шу-кати иншої дороги.

Статут Генерального Секретаріату містить в собі ті завоження, на яких ми будемо стояти до Установчих Зборів, які одначе відкинемо, коли тільки дістанемо змогу у всій широті по-ставити нашу федеративну програму.

Деяка неясність і невзначєність акту 16. липня дає змогу правительству, оперляючи ся на сей акт, видати таку невдоволяючу, вузьку й отверто недоброзичливу у відношеню до у-країнського народу інструкцію.

Бесідник вносить прийняти інструкцію й ма-ксимально використати її. З сього огляду на о-собливу увагу заслугоє § 4 інструкції, який дає вправу Секретаріатові розробляти й предла-дати на розгляд правительства законопроекти,

які відносять ся до життя краю. Треба конче пункт сей використати не для того, щоби йти дорогою угоди, але для того, щоби йти доро-гою боротьби (Одлески). Треба виробити новий проект статута, й користуючи ся § 4 им, предла-вити його правительству. Піддержувати новий статут ми будемо вже не послідовно однієї ти-мки делегатиї у Петроград, але делегатами зі всіх кінців України. Треба прийняти інструкцію як знаряд для дальшої боротьби.

Ісаєвич (укр. с.-р.) різко виступає проти-принятя інструкції. Між Українцями і Тимчасо-вим Правительством викопала пропасть. З рос-ійською демократією ми зринати не будемо, але Тимчасове Правительство? Воно само зря-вало зі своєю демократією. Прийняти інструкцію значить поставити в ложне положєня У. Ц. Ра-ду в відношеню до усєй української демократії і в відношеню до тої часті України, яка теper від неї відірвана. Відкинувши інструкцію, У. Ц. Рада не підіймає ще прєвору повстаня. Але Рада і на дальше піде шляхом революційної творчости, иннакше все втратить в очах народу, який поки що їй, слава Богу, ще довірає.

Григорієв (безпарт. соц.) також висту-пає проти прийнятя інструкції. Се не автономія України, а чорт зна що! (Одлески). Держав-ніація зачала у Петрограді нашій делегатиї, що вони піде не знаходять прикладу створєня такого статута, якого домагаєть ся Генеральний Секретаріат. Треба було ім відповісти: творь-те нові форми життя, і коли у наших книжках сього нема написаного, то ви державознавці запишіть собі се. (Сміх, одлески). Таж У. Ц. Ра-ду також ніхто не затверджував. Ми утворили її самочинно і тепер нам також ніяких печаток не треба. Асторател У. Ц. Ради арє авсім про-голошення першого Універсалу, а після другого Універсалу він став падати. Інструкції не можна прийняти. Поступимо так: передлий сириву в го-місію і нехай вона узине її так доого, як їй гу-да її правнича конференція (Одлески). Передлий-мо сей непотрібний папір до архіву, а самі та-рим жите по своїому статуту (одлески), по на-шому статуту, який більш авторитетний, ніж "цидулки" правительства. (Бурляв одлески).

По сім засіданє коло 12. год. в очні за-крито. (Новоск буде)

Переходячи до інструкції, бесідник гово-

Під Крилами Церков

Бог літературна лаотівка, яка залетіла до нас із американної України.

Оповідане дуже інтересне і веселе.

НАПИСАВ ЗАКОРДОННИЙ УКРАЇНЕЦЬ Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ.

Ціна 1-50, з пересилкою 1-60.

Замовляти: „Дешеве Видавництво“ Львів, Блякарська 18. II. пов. (ганок).

священники, бо годі їм за ліцитації опускати богослуження і викликати віршени. Неможливо та кож селянам, які мають одну неділю в тиждень відпочинку для заспокоєння своїх релігійних потреб, зябрати ся до иншого села на кудно коней. Чи не могли би дотичні власті змінити речення ліцитації, визначеної на день 14. с. м. і передати його на инший, несвяточний день.

— За науку української стенографії Пишуть нам: Дирекція торговельної школи „Просвіта“ оголосила публічний курс стенографії. Значіше подібного курсу є для нас таке важне, що годить ся сказати в сій справі кілька слів.

Поміняючи особисті користи, які кожному може дати знаня сеї науки, варто би було також звернути увагу на культуру сторону сеї справи. Коли у західних народів стенографія стала власністю майже кожного інтелігентного чоловіка, коли у Німців кожний студент університету вмів і мусив вміти стенографувати, то у нас стенографія можна почислити на пальцях одної руки. Коли в кожній майже німецькій місті є кружки й товариства стенографів з тисячами членів, з сотками часописів і видань (в р. 1911 пр. було в Німеччині 5636 стенографічних товариств з 231.104 членами та 357.984 учениками, не вчисляючи учеників, що побирали науку в публічних школах). — то ми змогли ся доїти ледви на одинокий підручник української стенографії.

Правда — инакші умови життя німецького народу на полі політичній, культурній і економічній, але всеж таки відомо, що загато різне. Чехи теж не мають самостійності, а проте у них справа представляє ся инакше. Навіть Словинці можуть нас засидати.

Серед усіх культурних народів ми стоїмо під сям оглядом на останній місяці. Молодіж з якоюсь неоправданою байдужістю відноситься до стенографії, а із старших нема майже нікого, хто звернув би їй на се увагу. Дійшло до сього, що в галицькій сеймі промови українських бредників мусили стенографувати Поляки, бо українських стенографів нема! Коли під те перішню сесію парламенту добили ся німецькі народи Австрії права, що всі промови внодошувані а німецькій мові мають бути стенографовані й протоколовані в сій мові, в якій їх виголошують, станули ми перед трудним питанням: котрих Українців стенографів пішлемо у парламент стенографувати українські промови? Нинішня хвиля не така, щоб можна дати нахтувати сю справу. Коли нашим домаганем в Австрії є поділ Галичини в окремих українських сеймах, то нашим обовязком є вже завдалегідь подумати над виобранням стенографів. Чи й до українського сейму малиб ми ставляти чужих стенографів?

І чуж не годить ся подумати про те, що нині, коли закордонна Україна добує ся собі автономію, стенографія стає для нас штукою, без якої нам годі обійти ся? Може й нашим обовязком є помогти закордонним Українцям хоч би в тій справі, тим більше, що ми туг маємо вже готові основи української системи стенографії між тим, коли там, на кордоні про українську стенографію ніхто й не думав.

На се повинні ми звернути увагу. Наша молодіж повинна користати з нагоди, та влятись до науки. Трохи доброї волі, трохи часу, а праця в десятеро виплатить ся!

— Крайнього року, ілюстрований альманах на 1917 р. можна набути у Львові в книгарні ім. Шевченка Ринок 10, Ставропіль Руські 3 і Союзнім Бавари ч. 20.

ОПОВІСТКИ.

Субота, 6. жовтня 1917.

Наві: греко-кат.: Звч. св. Із. Ку. — римо-кат.: Брюжона.

Вявтра: греко-кат.: 18 Н. во С. — римо-кат.: 18 Н. во В.

Відвава. Комітет для пошваня Його Екск. Митрополита Андреа гр. Шентницького у Львові поручив одній в своїх секцій, до котрої входять па. проф. д-р Кирило Студинський, о. Юліан Даврович, о. Теодозій Лекогубський, о. Василь Лишняк, проф. В. Масляк і проф. М. Федусевич, видати пропаняту ілюстровану книгу з описом озера ВПреса. Архипастиря з далекого засланя. В тій цілі просять ціані самі іменем сеї секцій всіх учасників місцевих паравльських комітетів о скорі надіслане вістек з короткими описами, всіми промовами і екситуально світлинами на адресу Комітету, на руки о. Лишняка, Львів, вулиця Домініканська ч. 11 і, поверх. Всь дохід з сего видавництва кризначений на фонд ім. Митрополита Андреа гр. Шентницького для українського сиріт. — Львів, дч 4. жовтня 1917. За секцію Комітету: р К. Студинський, В. Масляк.

Загальні збори тов а „Львівський Болн“ відомі на суботу 27 жовтня 1917. 1-2

Концерт музики військвої дч 11. X. 1917 в сали ім. Лисенка з добірною програмою. Ча стій дохід призначений на ціли укр. жін. ком. помочи для раєнних.

Павітаре Т-ви кредит. „Віра“ стов. зареєстр. з обмеженою порукою в Раві руській подає до відом, що Надтиричюча Рада на засіданю 1. жовтня с. р. визнала проєктову сполу відщадничих вкладок до 4% від дня 1. жовтня с. р. — За Надтиричючу Раду о. Гринезецький вр. голова, о. Тустановський секретар. 286

АДРЕСА: *Бюро-кассе der Zentralstelle der Ukrainischen Landes- und Volksvereine in Galizien*
PROSIMO NA SO ADRESUENI
STATI LISTI I DATKI
NA STRIECKYI CILIA

НАДІСЛАНЕ.

Кравий адвокат

Д-р ЄВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ

веде канцелярію у Львові

24 при вулиці Красіцких ч. 6. 36-7

ГЛЯДАЮТЬ СВОІХ.

Іван Всеволод Роздольський УСС. пропав пі: Потурорами 3. вересня 1916. Вихід его потому в Підгаєччя. Хтоб знав ще про дальшу его судьбу в 1916 і 1917 році прошу д-нести під адресою о. Євфимій Роздольський, Кожник, и Підгаєччя. 287 2-3

Оголошення.

Потребую сейчас інструктора до дітей, а яких одно читати ся II кл. гімн. а друге IV кл. гімн. Академик або хто иний, що не має на реал занятя або побиваєт ся в дорожньому а міг би і хотів би совісно і уміло сповнит роботу інструктора на селі нехай оголосить ся сейчас до мене. Харч буде мати добрий і добру платню. Адреса до мене: о. Василь Чайковський гр. кат. парох и Машкови, пошта на разі Заліцчя або Таусте від Чортків. 293 2-3

Лемпи ацетальні, ручки, до роверів, столові і позоволі в великій вибір. Карбід усе на складі. Ліхтарі електричні кавісові поручає
ЕМІЛЬ РОЗЕНМАНН
Львів, вул Академічна ч. 26.
294 1-10

Приймає ся еще дальше влиси до Бурси „ТРУДА“. За науку шитя і крою праз з удержанем у бурсі місячна оплата К 60. Постіль і сінник власні.
295 1-3

Звичайні Загальні Збори

ТОВАРИСТВА

„СЕРІТСЬКИЙ ЗАХИСТ“

в Перемишлі

відбудуть ся дня 19. жовтня 1917 в с. есенгуально о 6 год. кесером в комнатах Тов „Віра“ в Перемишлі, з огляда порядку хсяаки.

1. Відчитати протоколу з попередніх Загальних Зборів.
  2. Звіт уступаючого Відтлу і уділка йому абсолютній.
  3. Вибір м-лого Відтлу.
  4. Справа участі Товариства в будові дому для заваційних осель в Старім.
  5. Справа купля реальност для „Серітсько Захисту“ в Перемишлі.
  6. Висесма членів.
- о. В. ЛЕВИЦЬКИЙ
Голова.

А. Сабат
секретар.

Підпишіть уділи

одинокого українського кооперативного союзу для різночасної торгівлі і промислу, який є

Краєвий Союз господ. торговельних Спілон

зразком торговельний синдикат

Т-ва „Сільський Господар“
у Львові, Зімороччя 20.

Удліл від К. 50 в году. — Просвіти на надане даром. VI. 10-20

Куплю дивани перські, також ушкоджені. Приму лхотного повідомити і означити час, агаолошу ся в час. Вольська — Ягайлонська 4. 291 1-3

Консерватористка улітє лєнції гри на фарталлі. — Королевої Ядніч ч. 75. двері ч. 5. 283 3-3

ЗАНЕД ІНСТАЛЯЦІЙНИЙ ВОЛОДИСЛАВА ІУВАЛЯ

Львів, Копернича 15а.

яквоує огріваня централні оселі систем. Водотичи, лавачичи, освітленя газом і уладженя санітарні, як також всікі направи в сеї області. 28-2-5

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

товалетових мид, перфум, заграничних вод до уст і волося, кремю до зубів і шкіри, як також ріжнородних средств тоалетових.

І ХАМИШ & О ПУТТЕР

Львів, Сантуська 2. 177

МАШИНИ ДО ШИТЯ

найлучших систем найкориснійше можна набути у фірми **АЛЕКСАНДЕР МАЛІМОН**

склад машин до шитя

Львів, вул. Валога ч. 11А.

Варстат репарацийний. 246 3-1

ЛЕВИЦЬКИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Спілка акційна у Львові

(ул. Підвала 7.)

Акційний капітал К 1,364,000
Резерва К 336,000
Власний капітал К 1,700,000

На оселі Найвисшого уполномочення — міністерства фінансів справ в порозуміно з міністерством скарбу і справедливости вхверило рескриптом в 25. мая 1917. пошване діяльности Банку.

На ті оселі Земельний Банк Потоцький Уділює гіпотечні позички до сплати в дрібних ратах; вкислові позички (сесконт вкисла) ги позички на підклад цілних заперів;

Купує і продає всікі варти заперів, дач на них ачечи і сталі кредити;

Приймає вклади і опрочентує їх від сабуваючого будного дня по лхотному до дня вкисати; вклет можна догасувати без коштів чєлєма, які Банк розсалає на балансе;

Минє заграничні гроші, банкноти і вкислачує всікі купони;

Посередничє в куплі і продажі, т. в. на вкисловє купує і на прикороує продає голісово всікі еффекти, вкларди, вкисла, товари та вкислові посплєсти;

Основує і заводить халборобські, промислові і инші підприємства (також спілки);

Приймає в переахонєм варти паперів і дорогочинюсти та вкислує вкисла.

Всікі банкні праворучєня переродить від найворисайшими умовами. 728 4-2